

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån, U2

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Byråchef
Elisabeth Storfors

Justerat
Omedelbart

Nr 78

Utlåtande om godkännande och sättande i kraft av den
globala konventionen om erkännande av examina
avseende högre utbildning

ÅLR 2022/7311

186 U2

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att avge yttrande i ärendet, enligt **bilaga U222E43**.

Hänvisning

Er begäran av utlåtande 13.9.2022
VN/18905/2022

Undervisnings- och kulturministeriet

Kirjaamo.okm@gov.fi

Kontaktperson

Jurist Laura Korpi

Ärende

UTLÅTANDE GÄLLANDE GODKÄNNANDE OCH SÄTTANDE I KRAFT AV DEN GLOBALA KONVENTIONEN OM ERKÄNNANDE AV EXAMINA AVSEENDE HÖGRE UTBILDNING

Begäran om utlåtande

Undervisnings- och kulturministeriet har den 13 september 2022 begärt utlåtande över utkastet till regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av den globala konventionen om erkännande av examina avseende högre utbildning.

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner den av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unescos generalförsamling) i november 2019 antagna konventionen om erkännande av examina avseende högre utbildning samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Konventionen grundar sig på Unescos regionala konventioner om erkännande av examina avseende högre utbildning.

Konventionen tillämpas i fråga om akademiskt erkännande av högskolestudier och innebär beviljande av studierätt på basis av utbildning som genomgått utomlands samt tillgodoräknande av utländska studier som en del av examen. Syftet med konventionen är att främja den internationella akademiska rörligheten, kommunikationen och samarbetet beträffande en rättvis och transparent erkännandep Praxis samt kvalitetssäkringen av den högre utbildningen och den akademiska hederligheten på en global nivå.

Landskapets behörighet och lagstiftning gällande högre utbildning

Lagstiftningsbehörigheten gällande högre utbildning är delad mellan riket och landskapet.

Enligt 18 § 1 och 14 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapets myndigheter och undervisning. Högskoleutbildning ordnas av Högskolan på Åland med stöd av landskapslagen (2002:81) om Högskolan på Åland. De högskoleexamina som kan avläggas vid högskolan framgår

av landskapsförordning (2002:87) om Högskolan på Åland. För närvarande kan endast yrkeshögskoleexamen (YH) avläggas.

Till rikets lagstiftningsbehörighet hör enligt 27 § 3 punkten i självstyrelselagen statsmyndigheternas organisation och verksamhet. Enligt motiven till självstyrelselagen (RP 73/1990 rd.) omfattar den åländska lagstiftningsbehörigheten således inte behörighet att bestämma över de fordringar som en läroinrättning ska fylla för att ha dimissionsrätt till statens universitet. Därmed regleras den behörighet som en yrkeshögskoleexamen avlagd vid Högskolan på Åland medför i riket i 3 § i Republikens Presidents förordning (2021:167) om yrkeshögskoleexamina avlagda på Åland. I enlighet med 1 § i förordningen handhar Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) utvärderingen av kvalitetssystem vid Högskolan på Åland.

Till rikets lagstiftningsbehörighet hör med stöd av 27 § 3 punkten i självstyrelselagen även rätten att bestämma över den kunskap och skicklighet som fordras för att vinna kompetens som godkänns av staten. Med detta avses sådana kunskapskrav som hänför sig till rikets lagstiftningsbehörighet. Rättsområdena internationella fördrag och handelssjöfart hör enligt 27 § 4 och 13 punkten i självstyrelselagen till rikets lagstiftningsbehörighet. Rikets behörighet omfattar den offentliga sjörätten inklusive de bestämmelser om sjösäkerhet som ska tillämpas enligt av Finland godkända internationella konventioner på området samt certifiering av sjöfolk. Vidare ingår det i rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 30 punkten i självstyrelselagen behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården vilket innebär att innehållet i utbildningen inom hälso- och sjukvården är en riksangelägenhet (RP 73/1990 rd.). Därmed ska rikets grunder för antagning till utbildning, läroplaner och bedömningskriterier följas vid ordnande av sådan utbildning vars yrkeskrav hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 2 § i landskapsförordningen (2002:87) om Högskolan på Åland kan yrkeshögskoleexamen i social- och hälsovård (sjukskötare YH) samt yrkeshögskoleexamen i sjöfart (sjökaptan YH) avläggas vid högskolan. Med anledning av behörighetsfördelningen regleras sjukskötarutbildningen i 2 § i Republikens Presidents förordning (2021:167) om yrkeshögskoleexamina avlagda på Åland och sjöfartsutbildningen i Republikens presidents förordning (2018:37) om utvärdering och godkännande av sjöfartsutbildning som ges på Åland.

Inhämtande av lagtingets bifall

Landskapsregeringen konstaterar att konventionen i flera avseenden faller inom ramen för landskapets lagstiftningsbehörighet. Detta föranleder att Ålands lagtings bifall ska inhämtas enligt 59 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland.

Övrigt

Enligt artikel XIII är Utbildningsstyrelsen Finlands representant och Finlands nationella informationscentral i nätverken för informationsbyte. Det är viktigt att Utbildningsstyrelsen samarbetar med Ålands landskapsregering och Högskolan på Åland vad gäller information om åländska högskoleexamina.

Gällande artikel XV bör noteras att Åland sedan 9 november 2021 är associerad medlem i UNESCO.

Minister

Christian Wikström

Byråchef

Elisabeth Storfors